

**NR 59/2014**

---

---

**WYDARZENIA NA UKRAINIE  
A POCZUCIE ZAGROŻENIA  
W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ**

---

---

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

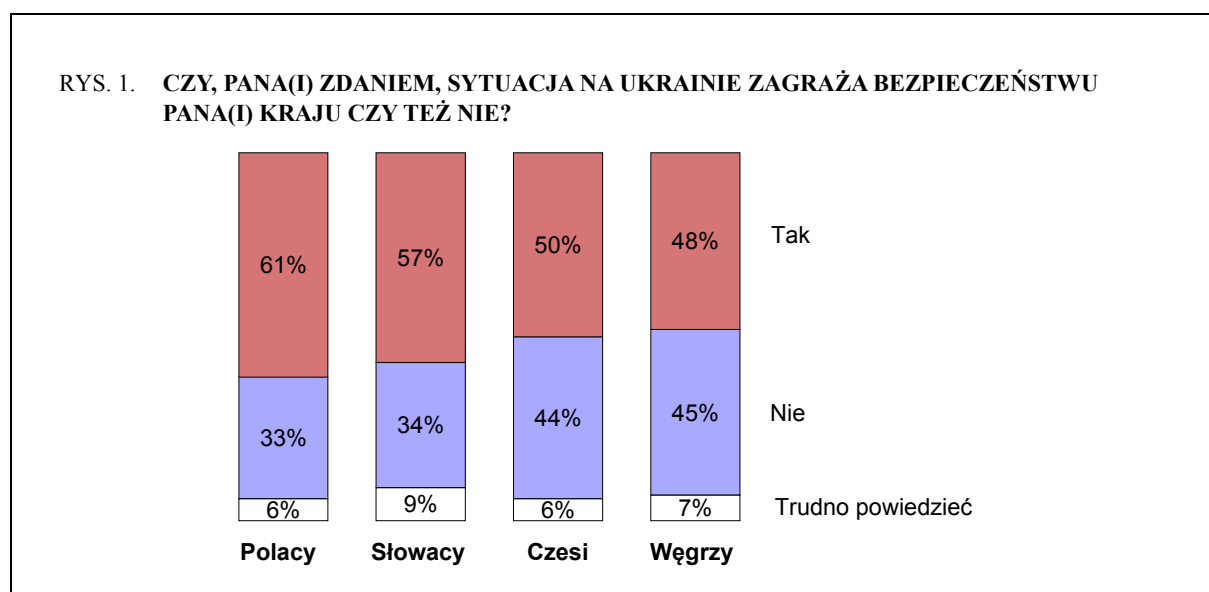


Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej  
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa  
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl  
<http://www.cbos.pl>  
(48 22) 629 35 69

W sondażach przeprowadzonych w pierwszej połowie kwietnia<sup>1</sup> zapytaliśmy wraz z partnerami z Czech (CVVM Sociological Institute), Słowacji (FOCUS) i Węgier (TÁRKI) o ocenę wydarzeń na Ukrainie. Zakres badań w poszczególnych krajach nieco się różnił, dlatego porównania nie zawsze obejmują wszystkie wymienione państwa.

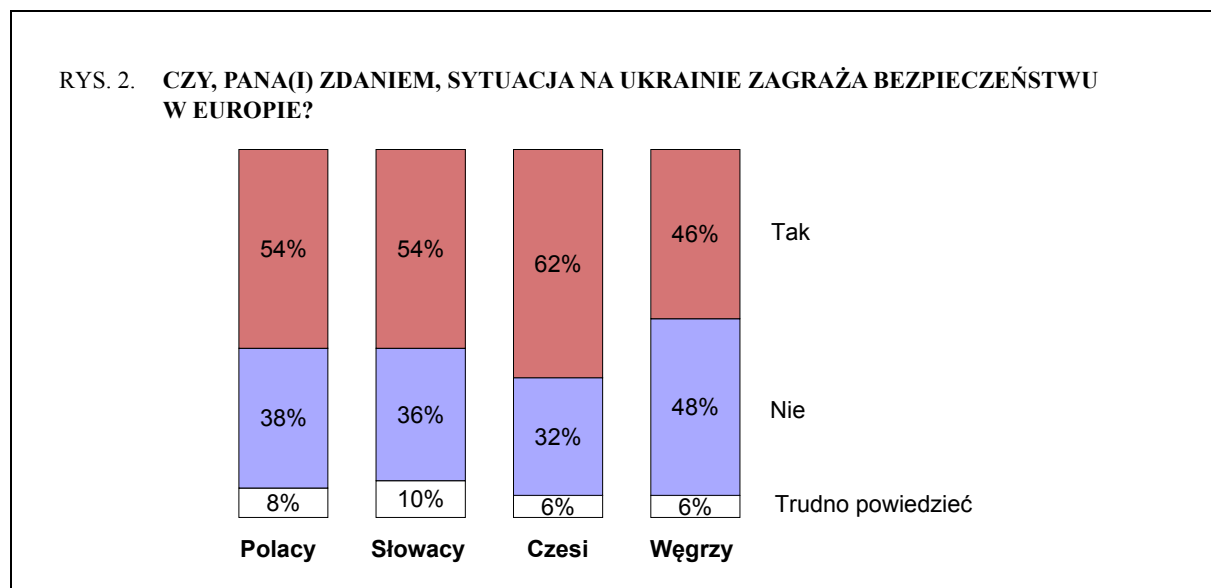
### POCZUCIE ZAGROŻENIA

Wydarzenia na Ukrainie budzą obawy znacznej części mieszkańców Europy Środkowo-Wschodniej. Obywatele poszczególnych państw naszego regionu istotnie różnią się jednak w ocenie zagrożenia. W Polsce i na Słowacji większość mieszkańców uważa, że istnieje zagrożenie dla ich bezpieczeństwa (odpowiednio: 61% i 57%). Przeciwnego zdania jest co trzeci Polak (33%) i Słowak (34%). O bezpieczeństwo swoich krajów obawia się także około połowy Czechów i Węgrów (50% i 48%), ale ponad dwie piąte nie dostrzega zagrożenia (odpowiednio: 44% i 45%).

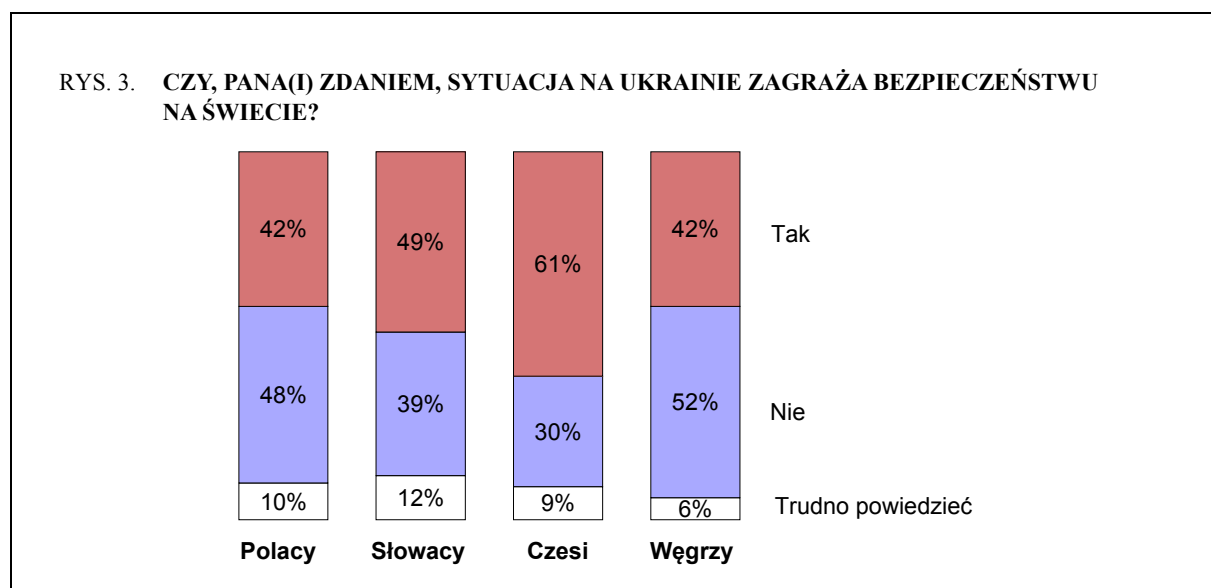


<sup>1</sup> Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (287) przeprowadzono w dniach 3–9 kwietnia 2014 roku na liczącej 1028 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Sondaż na Słowacji (FOCUS) zrealizowano w dniach 1–8 kwietnia 2014 roku (N=1056), badanie na Węgrzech (TÁRKI) – od 10 do 16 kwietnia 2014 roku (N=1006), a w Czechach (CVVM Sociological Institute) – w dniach 7–14 kwietnia 2014 roku (N=984). Dane dotyczące Polski zostały szczegółowo omówione w komunikacie CBOS „O sytuacji na Ukrainie przed akcjami separatystów na Wschodzie”, kwiecień 2014 (oprac. K. Kowalczyk).

W Polsce, na Słowacji i na Węgrzech wydarzenia na Ukrainie nieco mniej badanych uważa za zagrożenie dla bezpieczeństwa europejskiego niż za zagrożenie dla swoich krajów. Generalnie około połowy Polaków, Słowaków i Węgrów uznaje sytuację na Ukrainie za zagrożenie dla bezpieczeństwa w Europie (odpowiednio: 54%, 54% i 46%). Natomiast w Czechach odsetek osób postrzegających te wydarzenia jako zagrożenie dla Europy jest znacznie wyższy niż odsetek tych, które widzą w nich zagrożenie dla kraju (62% wobec 50%).

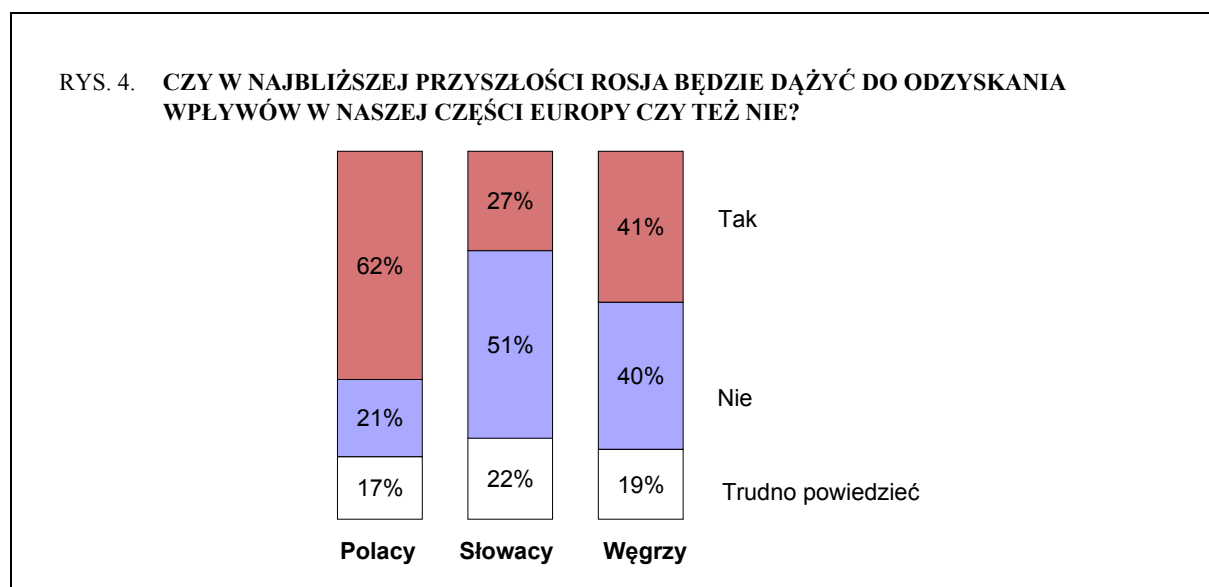


Wydarzenia na Ukrainie jako zagrażające bezpieczeństwu w skali światowej najczęściej postrzegają Czesi (61%). Tak samo myśli o nich niemal połowa Słowaków (49%) i około dwóch piątych Polaków i Węgrów (po 42%).



## POLACY, SŁOWACY I WĘGRZY O DZIAŁANIACH ROSJI

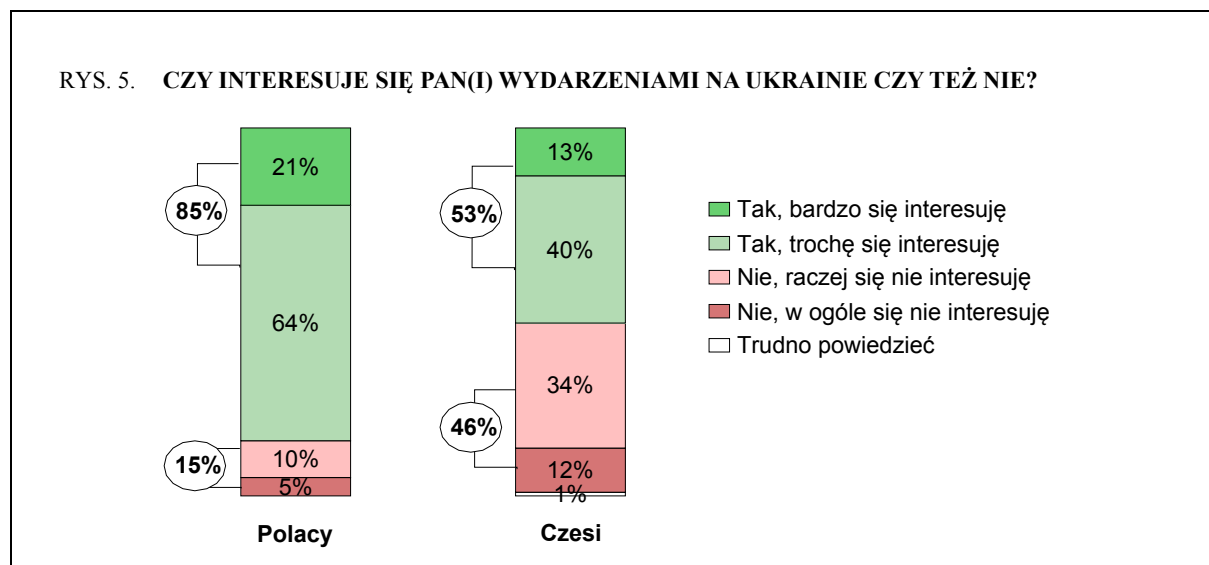
W kontekście sytuacji na Ukrainie pytaliśmy również o obawy przed działaniami Federacji Rosyjskiej. Najsilniejsze są one w Polsce. Ponad trzy piąte Polaków (62%) uważa, że w najbliższej przyszłości Rosja będzie dążyć do odzyskania wpływów w naszej części Europy. Węgrzy są podzieleni w opiniach na ten temat. Około dwóch piątych z nich (41%) sądzi, że Rosja będzie próbowała odzyskać kontrolę nad naszą częścią Europy, ale mniej więcej tyle samo (40%) jest przeciwnego zdania. Wśród Słowaków obawy przed imperialistycznymi dążeniami Rosji są najrzadsze. Jedynie co czwarty (27%) uważa, że działania w tym kierunku będą miały miejsce, natomiast ponad połowa (51%) nie dostrzega takiego zagrożenia.



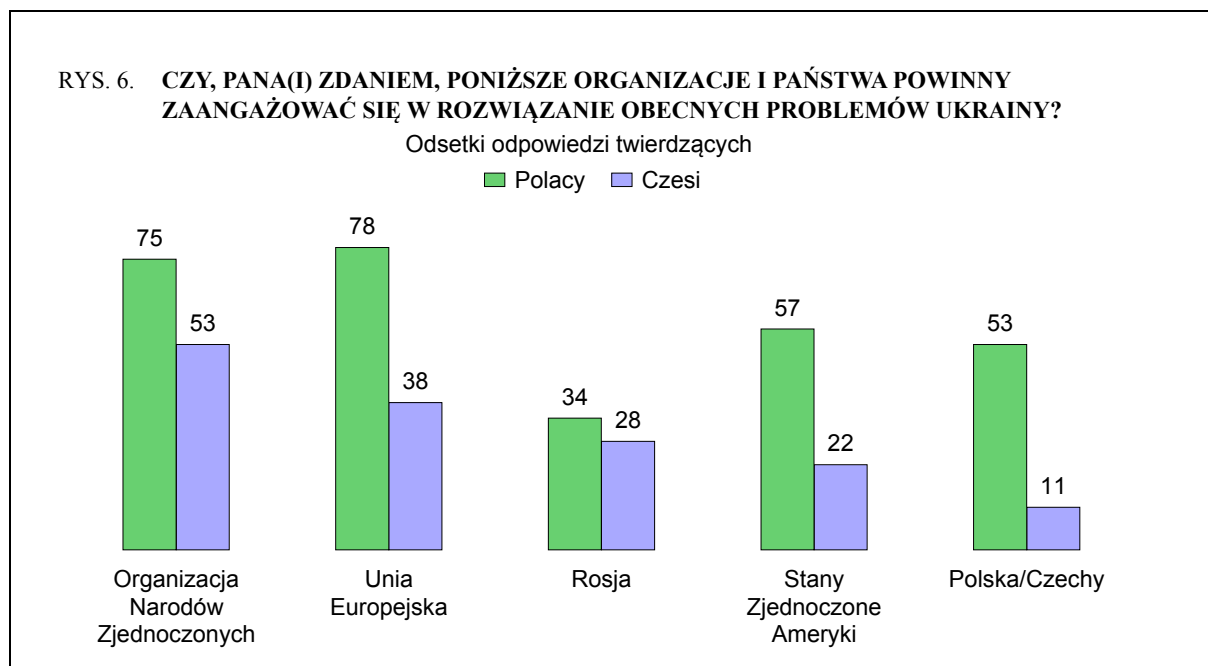
## ZAINTERESOWANIE POLAKÓW I CZECHÓW WYDARZENIAMI NA UKRAINIE

W Polsce i Czechach badani byli pytani o zainteresowanie sytuacją na Ukrainie, a także o to, kto powinien zaangażować się – jakie państwa, organizacje – w rozwiązanie tego konfliktu.

O ile Polacy obserwują wydarzenia za naszą wschodnią granicą w zdecydowanej większości (85%), o tyle Czesi interesują się nimi wyraźnie rzadziej (53%).



W Polsce silne jest także poparcie dla zaangażowania się organizacji ponadnarodowych oraz niektórych państw w rozwiązanie kryzysu ukraińskiego, natomiast w Czechach jest ono zdecydowanie słabsze. Organizację Narodów Zjednoczonych wskazało 75% Polaków i 53% Czechów. Ponadto o ile większość Polaków (78%) uważa, że Unia Europejska powinna angażować się w rozwiązywanie obecnych problemów Ukrainy, o tyle wśród Czechów odsetek takich wskazań jest o połowę mniejszy (38%). Polacy i Czesi różnie oceniają też korzyści z włączenia się w ten proces Rosji i USA. W Polsce znacznie częstsze jest poparcie dla zaangażowania się Stanów Zjednoczonych (57%) niż Rosji (34%), natomiast w Czechach – nieco częstsze dla zaangażowania się Rosji (28%) niż Stanów Zjednoczonych (22%). Zdecydowanie odmienny jest także stosunek do włączenia się Polski i Czech w rozwiązywanie problemów Ukrainy. Ponad połowa Polaków (53%) popiera polskie zaangażowanie, ale tylko co dziewiąty Czech (11%) chciałby, aby jego kraj włączył się w te działania.



Najsilniejsze obawy o bezpieczeństwo kraju notowane są w Polsce i na Słowacji, zarazem jednak na Słowacji obawy przed imperialistycznymi dążeniami Moskwy są najradsze. Z kolei Czesi myślą o kryzysie ukraińskim częściej w kontekście europejskim niż w kontekście zagrożenia dla własnego kraju. Ponadto nie chcą, aby Czechy zaangażowały się w konflikt ukraiński. Tymczasem w Polsce ponad połowa badanych popiera zaangażowanie polskiego rządu w rozwiązanie problemów Ukrainy.

Najniższe poczucie zagrożenia notowane jest na Węgrzech, choć także tam niemal tyle samo osób obawia się negatywnego wpływu wydarzeń ukraińskich, co twierdzi, że nie zagrażają one ich bezpieczeństwu. Z drugiej strony zauważalny jest ambiwalentny stosunek Węgrów do Rosji, na co mogły mieć wpływ zarówno doświadczenia historyczne, jak i ostatnie decyzje rządu węgierskiego ws. współpracy z Rosją w dziedzinie energetyki.

Opracowała  
Katarzyna KOWALCZUK